

Total No. of Printed Pages: 03

SUBJECT CODE NO: - IC-03
FACULTY OF ENVIRONMENTAL STUDIES
ALL FACULTY
Examination March / April - 2023
An Introduction to Indian Constitutional

[Time: 1:30 Hours]

[Max. Marks: 30]

N. B

Please check whether you have got the right question paper.

- i) All questions are compulsory.
  - ii) Use black or blue pen only.
  - iii) Use pencil for diagrams
  - iv) Use of any signs, attraction and attention is prohibited
  - v) All questions carry equal marks
- १) सर्व प्रश्न सोडवणे आवश्यक आहे.
  - २) फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचा वापर करावा
  - ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापरा करावा
  - ४) कोणतीही लक्षवेधक खून किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.
  - ५) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

Section A

Q1 Multiple Choice Question (All questions must be solved)

10

बहुपर्यायी प्रश्न (सर्व प्रश्न सोडवणे अनिवार्य आहे)

1. From which word does the preamble of the Indian Constitution begin?
a. Secular   b. Socialist   c. We are the people of India   d. Republic
भारतीय संविधानाच्या प्रस्तावनेची सुरुवात कोणत्या शब्दापासून होते.
अ) धर्मनिरपेक्ष   ब) समाजवादी   क) आम्ही भारताचे लोक   ड) गणतंत्र
2. If there is a difference between the two Houses of Parliament regarding bills, a joint meeting is called.
a. Money Bill   b. Amendment Bill   c. General Bill   d. All of the above
कोणत्या विधेयका संदर्भात संसदेच्या दोन्ही सभागृहात मतभेद झाले तर संयुक्त बैठक बोलवतात.
अ) धन विधेयक   ब) घटनादुरुस्ती विधेयक   क) सामान्य विधेयक   ड) वरील पैकी सर्व
3. In which fundamental right is freedom of the press enshrined?
a. Freedom of speech and expression
b. Equality before the law
c. Right to equality
d. Freedom of association
प्रेसचे स्वातंत्र्य कोणत्या मुलभूत अधिकारात निहित आहे.
अ) भाषण व अभिव्यक्ती स्वातंत्र्य
ब) कायद्या समोर समानता

- क) समानतेचा अधिकार
ड) संघटना स्वातंत्र्य

4. Article 23 of the Constitution deals with something.
a. Religious freedom
b. Removal of untouchability
c. Educational freedom
d. Rights against exploitation

घटनेचे कलम २३ कशाशी संबंधित आहे .

- अ) धार्मिक स्वातंत्र्य
ब) अस्पृश्यता निवारण
क) शैक्षणिक स्वातंत्र्य
ड) शोषणा विरुद्ध अधिकार

5. How long can a person remain a Minister without being a Member of Parliament?
a. 1 year   b. 6 months   c. 3 years   d. 3 months

संसदेचा सदस्य नसताना एखादा व्यक्ती किती काळ मंत्री राहू शकतो

- अ) १ वर्ष   ब) ६ महिने   क) ३ वर्ष   ड) ३ महिने

6. Who is the Chairman of the Council of Ministers?
a. Home Minister   b. Prime Minister   c. President   d. Speaker of Rajya Sabha

मंत्रीपरिषदेचे अध्यक्ष कोण असतात .

- अ) गृहमंत्री   ब) पंतप्रधान   क) राष्ट्रपती   ड) राज्यसभा अध्यक्ष

7. What is the term of office of a Rajya Sabha member?
a. 05 years   b. 06 years   c. 07 years   d. Permanent

राज्यसभा सदस्याचा कार्यकाल किती वर्षांचा असतो .

- अ) ०५ वर्ष   ब) ०६ वर्ष   क) ०७ वर्ष   ड) स्थायी स्वरूपाचा

8. What is the interim Lok Sabha Speaker called?

- a. Speaker of the Lok Sabha
b. Vice President
c. Protem speaker
d. MP

अस्थायी लोकसभा अध्यक्षाला काय म्हणतात .

- अ) लोकसभा अध्यक्ष   ब) उपराष्ट्रपती   क) प्रोटेम स्पीकर   ड) खासदार

9. In which case did the Supreme Court decide the basic structure of the Constitution?

- a. Golaknath case
b. Indra Sahani case
c. Keshavanand Bharti case

d. Bombay case

कोणत्या खटल्यामध्ये सर्वोच्च न्यायालयाने संविधानाची मुलभूत संरचना ठरवली होती .

- अ) गोलखनाथ खटला
- ब) इंद्रा सहानी खटला
- क) केशवानंद भारती खटला
- ड) बोम्बई खटला

10. What is the minimum age for becoming the Prime Minister?
a. 60 years   b. 35 years   c. 25 years   d. 21 years

पंतप्रधान होण्यासाठी कमीतकमी किती वर्ष वय असावे लागते .

- अ) ६० वर्ष
- ब) ३५ वर्ष
- क) २५ वर्ष
- ड) २१ वर्ष

Section B

Q2 Solve any two questions
कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा

10

- 1) Write a note on Judicial Review
न्यायालयीन पुनर्विलोकनावर थोडक्यात टिपणी करा .
- 2) Explain the Method of impeachment of the Indian President
राष्ट्रपतीची बडतर्फ पद्धत स्पष्ट करा .
- 3) Explain the fundamental right to freedom.
स्वातंत्र्याचा मुलभूत हक्क स्पष्ट करा .
- 4) Explain the powers and functions of the Prime Minister.
पंतप्रधानाचे अधिकार व कार्य स्पष्ट करा .
- 5) Write a note on Money Bill
धन विधेयकाबद्दल थोडक्यात माहिती द्या .

Section C

Q3 Solve any one question
कोणताही एक प्रश्न सोडवा.

10

- 1) Explain the composition of Lok Sabha.
लोकसभेची रचना स्पष्ट करा .
- 2) State the types of Bills.
विधेयकाचे प्रकार सांगा .
- 3) Emergency powers of the President.
राष्ट्रपतीचे आणीबाणी विषयक अधिकार .